TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO

Bajkalská 25, 827 18 Bratislava 212, Slovensko
tel./fax: 02/5341 7207
e-mail: tis@transparency.sk
www.transparency.sk

Bratislava, 20.júna 2015

Podpora transparentnosti v samosprávach

(projektová ponuka Transparency International Slovensko)

1. **Rebríček transparentnosti VÚC**

Účel: Tlak na transparentnejšie župy

Vyššie územné celky sú zo všetkých samospráv pod najmenšou kontrolou. Čelia vysokému nezáujmu voličov, keď k voľbám prichádza ledva 20% občanov. Ročne pritom hospodária s viac ako miliardou eur. Nízky záujem však zvyšuje riziko, že výdavky žúp nebudú použité účelne a transparentne.

V snahe podporiť ich vyššiu transparentnosť, umožniť ju merať, porovnávať a vyhodnocovať ju medzi župami ako aj v čase TIS pripravuje rebríček transparentnosti žúp. Kritériami (spolu je ich 126 v 8 oblastiach)sú zverejňovanie finančných informácií, hospodárenia ich podnikov, kvalita webov, ochota odpovedať občanom, zverejňovanie dokumentov zo zastupiteľstiev, existencia etických kódexov, otvorenosť obstarávacieho procesu, či predaja majetku. Výsledky rebríčka z rokov2011 a 2013 sú dostupné na http://zupy.transparency.sk/. Obsahujú pre každú samosprávu vyhodnotenie všetkých indikátorov, a teda aj podrobný manuál, ako sa zlepšiť.

Rebríček žúp je jediný komplexný projekt na Slovensku, ktorý sa transparentnosťou VÚC zaoberá. Doterajšie rebríčky Transparency ukazujú, že župy naozaj v transparentnosti zaostávajú, či už za mestami a obcami, alebo za národnými inštitúciami. Z problémov vynikajú župné firmy, uzavretosť prijímania zamestnancov či obmedzovanie účasti občanov na spolurozhodovaní a kontrole.

Po voľbách v roku 2013 sa vedenie v dvoch (Trenčín, Žilina) z ôsmich žúp zaviazalo v transparentnosti podľa rebríčka TIS zlepšiť. Žilinská župa si dokonca objednala hĺbkový protikorupčný audit, ktorý bol v júni 2015 aj ukončený. Rebríček má slušné mediálne pokrytie – každý je pokrytý minimálne 10 výstupmi v médiách, vrátane tých najväčších.

Rebríčkom Transparency sa už úspešne inšpirovali aj v Česku, Izraeli a Litve.

V prípade podpory v plnej sume pripravíme aj slávnostný ceremoniál s odovzdávaním cien víťazom z rúk riaditeľa TIS i zástupcu partnera. Rebríček zverejňujeme v októbri alebo novembri každé dva roky s načasovaním na výročie volieb.

Odhadovaná suma: 5 tisíc eur ročne (koordinátor, asistenti, experti pre metodiku, cestovné, réžie, ceny pre víťazov, ceremoniál)

Bajkalská 25, 827 18 Bratislava 212, Slovensko
tel./fax: 02/5341 7207
e-mail: tis@transparency.sk
www.transparency.sk

2. **Rebríček transparentnosti 100 najväčších miest Slovenska**

Účel: Tlak na transparentnejšie mestá

Podobne ako pri župách ide o cieľ zvýšiť transparentnosť miest, porovnávať ich progres v čase ako aj s inými mestami. Medzi viac ako stovkou kritérií je zverejňovanie finančných informácií, hospodárenia mestských podnikov, užívateľská kvalita webov miest, rýchlosť odpovedí na infožiadosti, zverejňovanie zmlúv či dokumentov zo zastupiteľstiev, existencia etických kódexov, otvorenosť obstarávacieho procesu, predaja majetku, udeľovania licencií až po kvalitu územných plánov. Výsledky rebríčkov z rokov 2010, 2012 a 2014 sú dostupné na samosprava.transparency.sk. Obsahujú pre každú samosprávu vyhodnotenie všetkých indikátorov, a teda aj podrobný manuál, ako sa zlepšiť.

Rebríček má vysoké mediálne pokrytie – každý je pokrytý minimálne 50 výstupmi v médiách, od národných po tie lokálne. Webová stránka, kde sú zverejnené výsledky za mestá aj župy, má v priemere 32 tisíc návštev ročne.

Porovnávanie samospráv má už svoje výsledky. V roku 2014 sa oproti roku 2010 zlepšilo až 60% sledovaných miest. Viacerí primátori sa v kampani zaviazali v rebríčku zlepšiť v novom volebnom období. Od začiatku rebríčku si až 5 samospráv (Prievidza, Žiar nad Hronom, Banská Bystrica, Bratislava-Ružinov a Trnava) objednalo protikorupčný audit, ktorý im má pomôcť zaviesť odporúčania Transparency do praxe.

V prípade podpory v plnej sume pripravíme aj slávnostný ceremoniál s odovzdávaním cien víťazom z rúk riaditeľa TIS i zástupcu partnera. Rebríček zverejňujeme v októbri alebo novembri každé dva roky s načasovaním na výročie volieb.

Odhadovaná suma: 15 tisíc eur ročne (koordinátor, asistenti, experti pre metodiku, cestovné, réžie, ceny pre víťazov, ceremoniál)

3. Podpora lokálnych aktivistov

Účel: Zvýšenie lokálneho tlaku na transparentnejšie samosprávy

TIS organizuje už desať rokov dvakrát do roka víkendový seminár pre 30 miestnych aktivistov z celého Slovenska. Jeho náplňou budú prednášky a diskusie ako zlepšiť tlak na vyššiu transparentnosť v obciach, mestách či župách. Lektormi sú experti mimovládnych organizácii, právnici či odborníci na komunálnu sféru. Cieľom je výmena skúsenosti aktivistov ako aj snaha o rozšírenie ich know-how na nových ľudí. K častým účastníkom patria známi aktivisti ako Juraj Smatana, Ondrej Dostál, Vlado Pirošík, Elena Pätoprstá či Richard Drutarovský. Z bývalých účastníkov vzišli viacerí súčasní starostovia či primátori, ako Peter Bročka v Trnave, Lenka Balkovičová vo Zvolene či Dana Čahojová v Bratislave Karlovej Vsi.

Semináre sa konajú zvyčajne na strednom Slovensku, aby sme minimalizovali cestovanie pre všetkých.

Program a prednášky z minuloročnej akcie nájdete na http://www.transparency.sk/sk/seminar-tis-verejna-kontrola-miestnej-samospravy-2014/.

Odhadovaná suma: 5 tisíc eur ročne (koordinátor, lektori, prenájom miestnosti, ubytovanie, cestovné)

O Transparency International Slovensko (TIS)

TIS je najvplyvnejšia protikorupčná mimovládna organizácia na Slovensku. S viac ako 800 citáciami v médiách ročne je najcitovanejšou neziskovou organizáciou v krajine. Jej blog dosahuje ročnú čítanosť 350 tisíc návštev za rok. má Pre TIS pracujú top experti na verejné obstarávanie, infozákon, lobing, konflikt záujmov, korupciu v zdravotníctve a lokálnej samospráve v krajine. Jej ročný rozpočet dosahuje 250 tisíc eur ročne a pracuje v nej 8 zamestnancov.
Viac na www.transparency.sk

Gabriel Šípoš
Transparency International Slovensko

Kontakt:
(+421-2) 5341 7207, sipos@transparency.sk